

ΣΤΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ «ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ»

Μια από τις κύριες επιστημονικές μεθόδους αρχαιολογικής έρευνας είναι η «στρωματογραφία», δηλαδή η έρευνα του συνόλου των επάλθλων στρωμάτων της γης, τα οποία επικαθίσαν το ένα πάνω στο άλλο με την πάροδο των αιώνων. Η συγκεκριμένη μέθοδος, δανεισμένη από τη γεωλογική στρωματογραφία, αφορά μόνο σ' εκείνα τα στρώματα της γης, που υπήρξαν μάρτυρες - κατά τρόπο άμεσο ή έμμεσο - της ανθρώπινης δραστηριότητας, και εδράζεται στη βασική αρχή ότι κάθε υπερκείμενο στρώμα (απόθεση) είναι νεότερο από το ελάχιστο υποκείμενο.

Τα αρχαιολογικά στρώματα προσφέρουν στον αρχαιολόγο, με τη βοήθεια των υλικών λειψάνων που κρύβουν μέσα τους, τις απαραίτητες πληροφορίες για τη ζωή και την ιστορία των ανθρώπων. Το έμπειρο και εξασκημένο μάτι του αρχαιολόγου ερμηνεύει ένα ένα τα στρώματα της γης ανασυνθέτοντας το παρελθόν. Ανασκαφή, εξέταση, σημαίνει έρευνα και επισταμένη μελέτη των επιχώσεων, των στρωμάτων. Αντικείμενα ξεκομμένα από το στρωματογραφικό τους περιβάλλον είναι «βουβά» χωρίς καμία αρχαιολογική αξία (όπως συμβαίνει λ.χ. με τα ευρήματα τα οποία είναι προϊόντα λαθροανασκαφής).

ΣΤΡΩΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ COPPERGATE ΤΗΣ ΥΟΡΚΗΣ

- 1 Σύγχρονη εποχή (1750-έως σήμερα).
- 2 Υστερος Μεσαίωνας (1550-1750).
- 3 Μεσαίωνας (1200-1550).
- 4 Νορμανδοί (1067-1200).
- 5 Βίκινγκς, περίοδος ΙΙΙ (975-1067).
- 6 Βίκινγκς, περίοδος ΙΙ (925-975).
- 7 Βίκινγκς, περίοδος Ι (850-925).
- 8 Αγγλοι (Anglian), (400-850).
- 9 Ρωμαίοι (71 μ.Χ. - 400 μ.Χ.)

Στις «σελίδες» της στρωματογραφίας ο χρόνος έχει αποτυπώσει όλα τα μυστικά της ανθρώπινης ύπαρξης. Μυστικά τα οποία μόνο με εξαιρετική προσοχή μπορούν να αποκρυπτογραφηθούν. Ο αρχαιολόγος, σαν ένας χειρουργός, με το «νυστέρι» της σκαπάνης του αφαιρεί υπομονετικά ένα ένα τα στρώματα από τη σάρκα της γης, κατεβαίνοντας βαθιά μέσα στους αιώνες. Είναι η απερίγραπτη εμπειρία της ψηλάφησης του ίδιου του παρελθόντος.

Στην πλαϊνή εικόνα εικονίζεται σχηματικά η στρωματογραφία μιας αρχαιολογικής θέσης στην Υόρκη της Αγγλίας, όπου διαπιστώθηκαν εννέα επάλθλα στρώματα ανθρώπινης δραστηριότητας, από τα οποία αναπαριστάνται εδώ τέσσερα. Στο σύγχρονο-νεότερο επίπεδο (στρώμα 1) επισκέπτες έχουν κατακλύσει το εμπορικό κέντρο Coppergate της Υόρκης. Δύο επίπεδα πιο κάτω

από τα πόδια τους (στρώμα 3) απλώνεται το λιθόστρωτο της Μεσαιωνικής Υόρκης, όπου σε μια εμποροπανήγυρη αγοραστές και πωλητές πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους.

Πάνω από τα κεφάλια των επισκεπτών (στρώμα 1) ταλαντεύεται μια πινακίδα, η οποία φέρει την επιγραφή «JORVIK VIKING CENTRE» (Το Κέντρο των Βίκινγκς του Γιόρκβικ). Κάτω από τα καταστήματα του πρώτου στρώματος, οι επισκέπτες μπορούν να ξεναγηθούν σε ένα μουσείο, στο ίδιο επίπεδο που κάποτε είχαν εγκατασταθεί οι Βίκινγκς (στρώμα 6). Εκεί στο Γιόρκβικ

- απόηχος του οποίου είναι το όνομα της Υόρκης - μια οικογένεια Βίκινγκς (1.000 χρόνια πριν) παριστάνεται συγκεντρωμένη γύρω από έναν αργαλειό. Το εμπόριο ήταν αυτό το οποίο τους έφερε σε επαφή με λιμάνια σε μακρινές χώρες. Τρία στρώματα και οκτώ αιώνες χωρίζουν αυτούς τους Βίκινγκς από το αρχαίο Eboracum (στρώμα 9), στο οποίο ένας Ρωμαίος λεγεωνάριος παρακολουθεί μια ταφή δίπλα σ' ένα ρωμαϊκό οχυρό του 71 μ.Χ.

Δημήτριος Ν. Γαρουφαλής
Αντής Σύνταξης
Αρχαιολόγος

